

GERECHTELIJKE AUTOPSIE

INHOUD

01	Onze deelneming	4
02	Gerechtelijk onderzoek	4
03	Onderzoeken	5
04	Hoe lang duurt het gerechtelijk onderzoek?	6
05	Afscheid nemen	6
06	Contactgegevens	8

01 ONZE DEELNEMING

Plots een dierbare verliezen is heel erg pijnlijk en roept veel vragen op. Je wil afscheid nemen en bij je dierbare zijn, maar het gerecht wil een onderzoek voeren naar het overlijden van je naaste. Dat belemmert wellicht de manier waarop je afscheid wil nemen. Zo'n onderzoek zorgt mogelijk voor verwarring en roept vaak nog meer vragen op: Wat gaat er gebeuren? Waarom? Waarvoor dienen al die onderzoeken? Waarom duurt het zo lang? Wordt er iets verzwegen?

Via deze brochure proberen wij een antwoord te geven op enkele vragen. We zijn ons ervan bewust dat er nog veel vragen onbeantwoord blijven. Daarom vind je achteraan in de brochure enkele adressen waar je terecht kan voor praktische of psychologische ondersteuning.

We hopen dat deze brochure een houvast kan zijn in deze moeilijke periode. We wensen je veel sterkte toe.

02 GERECHTELIJK ONDERZOEK

Waarom een gerechtelijk onderzoek?

In bepaalde situaties brengt de politie bij een overlijden de procureur des konings op de hoogte:

- ▲ Als een overlijden plaatsvond in onduidelijke omstandigheden
- ▲ Als de doodsoorzaak onduidelijk is
- ▲ Als het overlijden het gevolg is van de tussenkomst van een derde

De procureur des konings stelt dan een vooronderzoek in. Tijdens dat onderzoek proberen politie en gerecht alle sporen te onderzoeken. Zo proberen ze de waarheid te achterhalen en meer duidelijkheid te krijgen over de doodsoorzaak. Daarom doet de onderzoeksmagistraat vaak een beroep doen op deskundigen zoals een wetsarts, tandarts, toxicoloog enz.

Deze onderzoeken gebeuren ook in het belang van de nabestaanden, om zo een beter zicht te krijgen op wat er precies gebeurd is.

Hoe verloopt een gerechtelijk onderzoek?

De procureur des konings of de gevorderde onderzoeksrechter leidt het onderzoek. In eerste instantie proberen de **politiediensten** de omstandigheden van het overlijden te achterhalen door verhoren, een buurtonderzoek enz.

De **wetsarts** onderzoekt het lichaam op vraag van de gerechtelijke overheid. De wetsarts kan een uitwendig en/of een inwendig onderzoek (autopsie) uitvoeren. Als de wetsarts een onderzoek moet doen, wordt er geen toestemming gegeven om het lichaam te begraven en blijft het ter beschikking van het gerecht. Pas na de nodige onderzoeken of als de resultaten ervan bekend zijn, wordt het lichaam vrijgegeven. Het onderzoek door het gerecht loopt ondertussen verder totdat alle gegevens verzameld zijn.

Het gerechtelijk onderzoek laat de wetsdokter niet toe om te communiceren over de resultaten van het onderzoek. Bij vragen kan je het best contact opnemen met de dienst Slachtofferonthaal.

03 ONDERZOEKEN

De wetsartsen voeren de onderzoeken uit in de autopsiezaal van het UZ Gent. Het lichaam wordt overgebracht door overledenentransport of door een begrafenisondernemer die door de bevoegde instantie wordt gevorderd.

Het is belangrijk dat het onderzoek zo volledig mogelijk uitgevoerd wordt. Niettemin gebeurt dat altijd met het nodige respect voor de overledene en de nabestaanden.

Wat is een uitwendig onderzoek?

In vele gevallen wordt aan de wetsarts gevraagd om ter plaatse te gaan. De arts voert dan een uitwendig onderzoek (ook wel 'uitwendige schouwing' genoemd) uit waar het lichaam werd aangetroffen, bijvoorbeeld in een huis, op straat enz. Het uitwendig onderzoek kan ook plaatsvinden in een mortuarium of een ziekenhuis.

De uitwendige schouwing is een volledig lichamelijk onderzoek waarbij gezocht wordt naar de mogelijke doodsoorzaak, de aard van het overlijden en naar aanwijzingen om het tijdstip van overlijden te bepalen.

Het is vaak onmogelijk om enkel via een uitwendig onderzoek de exacte oorzaak te bepalen. De onderzoeksrechter kan daarom beslissen om bijkomend een autopsie te laten uitvoeren.

Wat is een autopsie?

Een autopsie of een **inwendig onderzoek** is te vergelijken met een uitgebreide heelkundige ingreep waarbij het ganse lichaam zorgvuldig wordt onderzocht. Na de autopsie wordt het lichaam opnieuw hersteld. De mortuariummedewerkers verzorgen het lichaam zoals bij iedere overledene: het lichaam wordt gewassen, aangekleed en opgebaard.

De autopsie wordt regelmatig aangevuld met meer **gespecialiseerde onderzoeksmethoden** die meer tijd vergen, soms meerdere weken of maanden. Daardoor laat het definitieve resultaat vaak langer op zich wachten. Zo gebeurt er bijna altijd een microscopisch weefselonderzoek. Van verscheidene organen worden stukjes weefsel (biopsie) afgenomen die onder de microscoop worden onderzocht. Een ander bijkomend onderzoek is het toxicologisch onderzoek. Zo kunnen in een gespecialiseerd laboratorium geneesmiddelen, drugs, giftige stoffen in het bloed of in andere lichaamsvochten opgespoord worden.

04 HOE LANG DUURT HET GERECHTELIJK ONDERZOEK?

De duur van het verdere onderzoek is moeilijk te voorspellen. Sommige onderzoeken duren een aantal maanden, andere een aantal jaren.

Voor informatie over de stand van het onderzoek, inzage in het gerechtelijk dossier enz. kan je contact opnemen met de dienst Slachtofferonthaal van het parket.

05 AFSCHIED NEMEN

Wanneer wordt het lichaam vrijgegeven?

Zodra het lichaam wordt vrijgegeven, kunnen de nabestaanden de nodige regelingen treffen voor de begrafenis. Normaal gezien geeft de procureur des konings het lichaam vrij binnen twee à drie dagen. In uitzonderlijke gevallen, zoals problemen bij de identificatie of bij doding, kan dat langer duren. In zeldzame gevallen geeft de magistraat alleen toestemming geven voor begraving. De familie mag het lichaam dan niet laten cremen omdat dat eventueel bijkomend onderzoek in het gedrang zou kunnen brengen.

Voor de begrafenis kan je als nabestaande altijd een beroep doen op een begrafenisondernemer naar keuze. Het lichaam kan volgens jullie wens naar een andere opbaarplaats worden overgebracht.

Groeten en begrafenis

Afscheid nemen van een overledene voordat het lichaam is vrijgegeven kan enkel mits de uitdrukkelijke toelating van de magistraat die op dat ogenblik het onderzoek leidt.

In het belang van het onderzoek kunnen noch het lichaam, noch de kledij, noch de bezittingen aangeraakt worden voor de gerechtelijke autopsie heeft plaatsgevonden. Mogelijk moet een politieagent toezicht houden tijdens het groeten. Soms is een bezoek voor het onderzoek niet mogelijk, zoals bij zware verwondingen of bij een doding waar het gerecht naar sporen moet zoeken.

Groeten kan in het mortuarium van het UZ Gent. Neem vooraf telefonisch contact op met de mortuariumbediende om een afspraak te maken. Zo kunnen we je komst in alle sereniteit voorbereiden. Je vindt onze contactgegevens achteraan in de brochure. Een persoonlijke inbreng bij de opbaring is zeker bespreekbaar met de mortuariumbediende of de begrafenisondernemer.

Afscheid nemen van de overledene kan je helpen bij het verwerkingsproces van dit onverwachts overlijden. Als je dat wenst, kan je je hierbij ook laten begeleiden. Vermeld het telefonisch aan de mortuariumbediende als je een afspraak wil maken met een medewerker van de dienst Spirituele en morele bijstand.

Kledij en bezittingen

Soms worden de kledij en bezittingen in beslag genomen voor het onderzoek. De dienst Slachtofferonthaal van het parket bezorgt je die op een later tijdstip terug als daarvoor de toelating is. De persoonlijke bezittingen die bij de overledene blijven, kan je na de vrijgave van het lichaam ophalen in het mortuarium of bij de begrafenisondernemer.

06 CONTACTGEGEVENS

Mortuarium

Openingsuren: maandag tot zondag, van 14 tot 20 uur, alleen na afspraak.

Groeten kan tussen 14 en 20 uur, enkel na afspraak met het mortuarium op 09 332 27 00.

Dienst Spirituele en morele bijstand

Een afspraak met de medewerker van de dienst Spirituele en morele bijstand kan je maken via de mortuariumbediende (09 332 27 00).

Dienst Slachtofferonthaal Gent

Justitiehuis Gent

Dienst Slachtofferonthaal

Opgeëistenlaan 401B, 9000 Gent

09 234 40 11

slachtofferonthaal.gent@vlaanderen.be

Raadpleeg www.vlaanderen.be/slachtofferonthaal voor alle andere locaties en contactgegevens van de diensten voor slachtofferonthaal.

NOTA'S

Gerechtelijke geneeskunde

T +32 (0)9 332 01 86

E gerechtelijke.geneeskunde@uzgent.be

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het UZ Gent.

Universitair Ziekenhuis Gent

C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent

T +32 (0)9 332 21 11 | E info@uzgent.be

www.uzgent.be